

Кызыл шөлге Май бирниң митингизи болгаш чыскаалы

Амгы Май бирн — онзагай. Партижийн хурээленинц кайгамчын сырай каттыжааныкынынын тодаргай көргүзүү, партия биле улустуң бузуулбас, чангыс элинин плерели болгон СЭКП-нин XXIV съездин чоокта чаа доозулган. Оон төөгүдүгү принциптеринде коммунизмдин материал-техниктигү баа

Совет кижилер эвилелдешкен болгаш автономтук республикаларның Дээди Советтеринге база ажилчы чоннар

ың көз каранды — Марштың, Жыгелстың, Мейнаның портреттері. Транспаранттарда мыңауар сыйлбын бейнелген. «Мейнаның партиямызга адал!» «Партияның политикамызға түздүгүзүң түр бис!» «Мейнаның орту-бел бурунгар!» «СЭКП-аның XXIV съездинин шийиттерин — аммыдрал!» деп сөстөр лезинич чагыларга шыныч болурунун даңгыраа, партияның болган узустуң кайдагыныч чагыс узунин итереп бооп чабылыштың турар. Чыңгыр кызыл постерте

Мыйн дөңгөй эң-сөткөл кат-
тырмагылазыңыз. Хууш
деңдөдөзү-бизе совет бай-
мызга социалисттик чуртта-
шың төлөзүр, о-он күрө-
нөтүр! 80 азыр профбөлү-
бөлүш азымчың организа-
цияларының төлөзүкчүлөрү,
тайбың дүшк көкү демис-
чүлөр чөпчү келген.

Шөгө адың чаксазычы-
лары, динийитиң «Ура!»
«Уулу совет уузука — ал-
лар, аллар, аллар!» «СЭКН-
аллар!» «Совет Эмилдиги
Коммунист партиясынын
дөңгөй Топ Кометдиге —

Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев олар үнүп келген. Оларның биле кады — кескү совет шериг начальниктери.

Спаси суургазымны кура-
гыдыры аялшапкан чагай
кылдыр он удаа медеттеди.
Он шак... Бүгүндөр дыңча-
лар! Мосмалык үчүр, турт,
дыңча! Куп-ажыл жижилери-
ниң дөлөгөй эс-сетке кат-
тыштырылазымның хууу —
Маймың биряңге долбаштыр-
ган аялчытадың аялчың
чоюварыңды талзектептерни-
ң байырың мпиганган
мэңаа Кизил дөлөгө эттеди.

Чыытайнарың диктитиг
дыш часкаапыннарыңа ут-
куткаа Совет Эвилелинэ
Коммунист партиязыңың
Топ Комитедиң Чыңгине
секретары эш Л. Н. Брежнев
чүө чугаалаа.

тим ада-чуртчулар!
тим эштер москвачылар

Ам бүтү түрт Совет Эвиленин Коммунисттик партиясынын XXIV съездинин шийткерлерин амыдыралга боттандыраарынын лозуну биле турган турар. Съезд бистик дегинчи партиястын болган бүтү совет узустун эрге-ажыктарынын, болдаларынын болган салым-чолдоруна

Бөгүнгү Май бирин күш-ажалчы улуг тилелгелерини байырлазы деп адап болур эргелиг бис.

Бөгүя бистин чүрөктин эн ханызында байыр чедиришкениннен — Советтер чүрө-

Эштер! Майдың блри күш-
ажылдың кижилериниң деле-
гейге эи-сеткил каттыжыш-
кынының чаагай сагыш-бо-
далдарын ёзууаар тургустун-
га, оларнын мөлчүгделге

хэрээн бистид партиязыс бол-
гаш удузувус моон соцгаар-
даа деткир ачаар! (Дидмит-
таг, үргүчүлүлүдиг адын час-
каашыны. «Ура!»).

Шөлдө — спортчуларын кызыл бымпеддеринг колонналары. Олар «XXIV» деп аажок узун чуратайлы тургускан. «СЭКП-ге алдар!» деп ленинчил мундир саяжык башат.

дүңмалышым чоруктун бо-
гаш найыралды бузуубас
харылзаалары совет киши-
лерин холбаштырып турар.
Партиянын XXIV съездизни-
ге СЭКП ТК-нын Чынгине се-
кретары эш Л. И. Брежнев-
дин катталганы болганын

— Беш чылга — шалычмы
куш-ажыл!
— Бүдүрүгениң кураавыр-
ларың эки ажыглаары дээш!
Чыскаалганнардың баш-
тайгы колонналарының кир-
жикчилериниң арасында —

Эштер! Киян төрөгетев-
нің чедип алган хамык чүү-
тү күш-ажылдың ачым-дыр
Металлды экидирип, тараа-
ны өстүрүп турар кижилер-
нің, эң нарын машиналары
болгаш уран чүүдүн кай-
гамчык чогаалдарын тургузуу-
шар, кимдердин, эли

рин пегеп турар. Кызымак-
най, шудургу, сорук кирген,
чогаадымчы күш-ажыл басты-
чот Төраэн чуртувустун кү-
чүзүн болгаш алдарын улам
көзүдөдир, кыян бүрүзүчү,
аг-буаг бүрүзүчү амыдыра-
лын улам эки, улам утпа-
лаларныг болдурар.

Бистец уруг улазувустун күш-ажылыга алдар! (Диямиттин, үргүзчүлөдөгү адым-часкаашкыны. Шөлдүн кырынга «Ура!» чаггыланып турган).

кирип турар. Делегейини
антиимпериалисти шимчээт-
тивиниң бүтү отрядтары-биле
бистин дайымы ээлевисин
быжыг боташ бузулбас-даа.
СЭКП-ниң XXIV съездин
ажылыч чоннарның интер-
националчы акы-дуңмалы-
ны чорувун бузулг көргүзү-

Хөй удааның «Ура!»).

Денинчи партиязы, бис-
тинг Улуузугуң дайычы
атангарды — Совет Эвидели-
ниң Коммунистың партиязы
дегереэли! (Динмитиг, үр-
гүчүлөрдиг адыш чаксаалы)

Байырлал шинэ ки-
шимээ машиналар шал-
хуурт агаартай. Мургууд чор-
луу орган машинада — В. И.
Ленинийн портрети, СЭКП
ТК-ийн Политбюрозуудас

Колонналардың тигелген кылажына бистің тигелгенеристің болған бистің плавнарымыстың чаа-чаа арынаары өлеретинін турған. Партияның плавнары — улустан плавнары! XXIV съездинің Директиваларынд

Чак-чак коллалар шуужул эртип-ле турган... Күш-културжулардың холдарында — Мәскеуде, Свердловскте, Ленинградта...

Ынчалта-даа чүгө сопиализм күш-ажылдың түнөөдөрин аялчы чоңарының боттарының кетип кылган, күш-ажылдың кижизин бүтү-алити хүдүгөл-биле хүрөөлөөн күш-ажылдың бодун бедин мораль күзөл ханышкыныны

бүгү эсэлээн. Чуртта часкы хо-
ву амындары идекпейлг кал
барган. Бүгү-эвилелдиг ком-
мунистг суботниг кайгам-
чык түннелдерни берген. Май-
биринг будуузуде бүгү чурт-
г суботничкэ үнген. Ам мо-
сквадизарыни эгелзкенини

вет чуртун күчүзүдөн бол-
гаш чечектелишкениндөн би-
че эвес хире-чергези-биле ха-
мааржып турар.

Ленинчи чагылзга шы-
чы бистид партиявыстан
XXIV съездиз тайбыга
ыпакшылдыг даштыкы поли-
тикаы толгаргай болгаш бо-

дэргэ бүгү делегейнч рево-
люсчуларыныч тацгыс эви-
нич байырлалы-дыр, империа-
лизмге удур бүгү демиселчи-
лернич эл-сеткал каттышты-
рылгазыныч болгаш сырай
каттыжыдышкыныныч байыр-
лалы-дыр деп чугаалаар эрге-
лиг бис.

Байырлал-биле, эрчим энтер! (Нүчүлүг «Ура!») Кызыл шөлгө диңмиреп үнгөн. Изи кыйгылар чаңгылавып турган. «СӨКП-ге алдар!», «Алдар, алдар, алдар!» деп кыйгылар диңмиреп турган. Ми

«Коммунизмче бисти партия
баштан бар чор!» деп, таван
спаратыда бижээп, Келүү
чырыткылыг үеви буюурел
диг тургузуу, партияның ай
ыткап өндүрүлүг сорулга
ларын амыдыралга чогаадык
чы, сорул кийиркчи, шудүргү
боттандырып турар болуви

Од планын амыдырала эрес-жаадырдыг күш-ажылы биле боттандырып турар кижилерин аразында — Москваң Фрунзе аттыг фабриказынын аржыкчызы М. С. Иванникова, съездин делегаты, улустун кээде амыдырала

Спортчу марштарын дик-
мительнишкини соксай бер-
ген совида шөлчө байырла-
дыг кылаштын кыраикчилери
бада катап баям кирике-
лери

Совет фашилисттер экономияның чедилшккннери кав чаар-даа аажок улуг. Совет кижилеринин чаагай амыдыралы болгаш культуразы чайгы

тавың «Салют» деп космо-
станциязын болгаш «Союз-10»
деп корабльди чедишкенини
салып үдүргүзэнип мага-
дашкының болгаш чоргаа-
ралдың сеткил-сагыжы-бил

улам ыңгайы батыс жерлерге
уластарың байырамын бы
жыгалаарыңча шыя орук ол.
Бистин Май бирин тайбын
ын байырамы, имперали
змнин кара-сагыштыг бодал

Бастер коммунисттик бол
гаш ажылчын партияларга
делегийнң ажылчын аңгы
зынга, ооң профвилелшим

биле дымдаан. Совет Эви
лелин бүгү радиостанция
лары, Төп телевидение, «Ни
тервидениеи» системазы
Кызыл шолге митингии дам

Партияның XXIV съездин
пиц хуралының даштын
шычызын көргүскен фотопа
нолу машина эрткен: Иш

дары камбалгатыг аягылаар
дээш зариштын эгелектэи
Чугле сөөлгү ийи чылды
дургуууда безин М. С. Иван
никова 250 эр кижиниң но

алдар, алдар!
 Бо бейыралдыг минуталарда
 Мавзолейиң төп иди-
 риниң кырывче октябрыттар
 (Эгези, Төңчүзү 3-кү арында).

А. МЕЛЬНИКОВТУҢ фотолары.

МАЙ 1-НИ СОВЕТ ТЫВАГА БАЙЫРЛААНЫ

Майдың 1-ини эртеңинде Кызылга хадиксап туралар, хоорайның кудумчуларына, шөлдөргө амыл туктар кийип, мурлар кутууру турган. Частын бо хүнде совет улус көзөдө Ленин Коммунист партияны долгадыр сыйы каттыкканын илередер. Бо чылдың Май байырлаанын озаа малай турары — СЭКП-ин XXIV съездинин мырнай чаа болуп эрткен-биле хол-башкан.

Кызыл туктар, лозуннар, чоңуун каас чараш кылдыр кеттирип алганы, оларын арынарында хүдүмчүлүгүн аягына биске чачыл болу берген болза-даа, байырлаа бүрүз бир-ле чаа чүвөл-биле ыргалып турар.

— Тайбын, демократия болгаш социализм дөш, империализмге удуз демисеге амылчы чоннарнын делеги эл-сепкил каттыгыртылганын хуу — Май 1-дегериңи Марксизм-ленинизмни тутууну адаа-биле, Коммунист партияны удурттулганын биле — Ленинни орун-биле коммунизмин тилегиэниче буруувар! — дээн лозуннар долган хоорайның Ленин ат-тыг шөү бо.

10 шак Индирин баарыга социализм чарыштын тилекчилер, бүдүргүлөдөрүн, коммунист күш-ажылдың коллегияларын амылчылар, илжипер-техниктер амылчылар болгаш ал-бан-хаакчылары чыскаалын тургузгалы. Каа-Хемини хо-мүр-дэп разрезини коллектив бо. Сески беш чылдың түннел-биле ою мурвачык шөлдөрү чазактын дөшү шөлдөрү-биле шөлдөрү. Май байырлаанын мурвуу чарында Терези чуртуну дөшү шөлдөрү — Ленин ордени бистин республиканын хоочу шөлдөрүнүн бирозы Александр Петрович Булатовна тымыкан. Ол бүдүргүлөдөр директору аш Шагнаметовун хөдөөдө — Күш-ажылдың Кызыл тук орден чачыналган.

Кызылдың төп электростанциянын коллектив — коммунист күш-ажылдың коллектив чаа мала. Энергетиктер каш чылда улаштыр социализм чарыкка бири чарын ээлеп келген. Бири кварталда электростанция бүдүргүлөдөрү планын ол 109,4 хуу күтүскөн. Колоннадың мурвула электростанциянын мурвачык кийилер чыскаалыкан. Станциянын аш Капустин удуртка турби-на пети удуз чедикшилерин болган. Эш Исайлов баштаан контроль-хемчээге неги, эш Хромова удуртка элчеге база терини амыл-даан. Олар чазактын 55 са-валды кийерген, оортан 20 му-рубундун камналганы элдин-ган.

Май 1-ини чыскаалын амыл-даан мурвачык коллективтерин аразында № 2 бол-ган 3 автобүдүргүлөдөрү база бар. Олар өөрүтүлгө планын хуусаа бетинде күтүскөн. Илги автобүдүргүлөдөрүн кол-лектив бири кварталдың планын 107 хуу күтүскөн. Чарыкка бири чарын чоза-чыларын Петр Соколов удуртка № 14 бригадала элдин. Май байырлаанын бүдүргүлөдөрү ол коллективке бүдүргүлөдөр Кызыл тутун болгаш акша шайналыны ты-мыкан. Мурвачык чоза-чылар Илья Федоров, Николай Кулагин, Федор Скрябин өөрү-биле нады башы орду-лар.

Авиаторлар, «Кызыл салды-ның» амылчылары, «Көк-Тей» совхозтун амылчына-ры, таралжылары, малчына-ры, өскө-даа коллективтер ба-за мурвачыларын ара-зында.

СЭКП ТК-ның кеңигүү, СЭКП Тыва обкомун бири секретары аш С. К. Тока чыс-каалганага чүве чутаалаан. — Бо чылдан Май 1-ини озаа өөрүшкү-биле демдеген ту-рар-дыр бир, ол чүз дөргө партияның XXIV съездин

чоокта чаа болуп эртин, ком-мунизмни материал-техник-тиг баазаын тургузарынын өндүр удуз программанын биске амылдан кылды берген — деп, ол чутаалаан. — Съезд оң-биле кады делегийн коммунист болгаш амыл-чин партияларыга база удуз шуулаан болган. Анаа делегийн 91 чурттан 102 делегация келип, оң амыл-дыга киришкен. Бистин партиямын иштики бол-гаш даштыкы политикамын съезд чүдүдү деп көргөн.

Бисте бири кварталдың планын күтүскөдөгү дөшүн эш Тока база демдегеш, тоску беш чылдың баштайгы чазында көдө амыл-шчылер-ниң амылды чедикшилерин эгелээни база айткан. Бо хүндегери чедир олар 39 муң гектар чөтө чыны аңдары-ганы кылган болган 35 муң гектар чөтө тарааны чашкан. Май амылдың чаа удуз чедикшилер бар. Россия Федерациянын Министрлер Чогуула болгаш ВЦСПС мал амылдың продукттарын бүдүргүлөдөрү болгаш бешкээр-ни көвүдери чаа малдың болгаш күштүн продукттарын бешкээр дөш. Бүгү-Россия социализм чарыкынын 1971 чылдың бири кварталында түннелдерин чутаалаанын көргөн, Чөөн-Сибирь зонамын бистин Тыва АССР-ин чарыш-тык тилекчилер болган деп салааш, РСФСР-ин Министрлер Чогуула болгаш ВЦСПС-тин илчилер Кызыл тутун база акша ша-налын тымыкан дөшүн эш Тока чутаалаанга, шөлдө чымылган чоң аажок өөрүшкү-биле адыш чашкан хуулаан алган. Түннелде эш Тока Ком-мунист партияга болгаш Совет чазакка адыр болуу-гаа лозундарын салдыра, чымылган олу «Ура!» дөш кийилер, динимтиг адыш чыскаалчынары-биле уткаан.

Ычангаш Май 1-ини чыс-каалы амылгыткан деп чар-лаан.

Мурвачык бүдүргүлөдөр, коммунист күш-ажыл кол-лективтериниң соо-биле ДОСААФ-тын мотоциклчилер эвилдешкен республика-ларын туктарын киикидир тутуулаан алган шөлдө кирип-тилер, ол болза СССР-ниң удузтарынын байыралы бол-ган ады-думчалышын буюун илередер турар.

Күш-культура таланын чыс-каалы ап киришкен. Шыырак, асаантыр, дидим оолдар, кы-тарга кымылчылар наг бай-рыны чедирин турдулар.

Күш-культура таланын баш-кы-бүрү күртүлөдөрүн амыл-чыналар кырыта олар-нын күтүскөн, кир артисте-рин шыкшан номерлерин көр-гүзү чоразын кийи көргө чараш, магалыг, олар дөш кийиниң чоразыны хайны-гыч келер.

Оларын соо-биле школа-чылар киришкен. Оларын көргөш, адуу орар салгачы-лар дугайыла, оларын ки-жизилдешин дугайыла Совет чуртта кайы хире удуз сакшын салып турарын кы-даа болуп келер.

— Коммунизмни келер үдө-ти тургүзүктүрү совет школачылар дөргөсүн! — деп, киришкен лозун салырга, оларын «Ура!» деп халкымын шөлдү долуп турду. Чаш ки-жилерин үннелерин армы, аялынын агып чыккан дым-рак сүт-биле дөмөй-ле. Бистин уруттарымыс эртенниң үдө-зинин чедикшилерин ший-гөдди ап, чедип алган билгелерин прантивага амылгээр талазы-биле өөренип ап ту-рарлар.

Школачыларын колонна-ларын өөргө, кей өнүгү хем-пер-ле. Сактырга, чөлөш-тиң чеди өңүр нагаалаан чү-ве дег чараш, чайырма. Частын чедиктери үгүп келген, чайын оран-делегенин өңүр хуулууртары мынам, шко-лачылар бистин амылчыларын

адыштык оңмас чечээ-дир. Оол-дар, урутар артында-ла пар-тияны болгаш чазактын удуртукчуларынын чуртка-рын, чадик кымыл тукчула-рын, өң-баазын чедиктери тутуулаан.

№ 2 школанын колоннамын көрүнерем. Эвилдешкен республикаларын чоннары-нын кеткелдөө, А № 4 школанын урутарын амыл-даа ыетам улуска ымак-шыкын илередип, шуштуу ыетам бөрттерин кеткелдөө алган. «Америк империализм сөөсүн!», «Вьетнамдан хол-дун ырат!» дөш лозундарын бичи урутарын тутуп ал-ган чорутуула ханы утка бар. Бо школаларын хой дооуучулары бүдүргүлөдөр мурвачылары болган, хей и-жиз чуртуну амыл-бүрү дөшү өөрүшкө чөргөн дооскан, чөтө тараан республикамын үр-түтүлгөдөр амылдан ту-рарлар. Ленин шөлдө бо чыскаал-биле эртин турар урутар коммунист тургу-зушкунун төлөтүп кийи-лери болуп дөргөсүн чиги-ни чок.

Байырыг чыскаал улам-чылаан-ла тур. Кызылдың күрүлөп башкы институтун студентилери болгаш баш-кылар дөш чыскаал-биле эртерлер. Оларын хуулаан хуулау — коммунизмин амыл тургузукчулары бе-леткээр. Профсоюз-тех-никтиг үчүлшөөдөрүн сур-гууларын база эртин турду-лар. Олар станоктарга, тра-кторларга, тууду чөлдөргө адаларын, аваларын созуу-лар.

Шөлдө чаа-чаа колонналар кирип-ле турар. Республика-нын чогаалчы ортамын чыскаалын колонналарын ады-думчалышын буюун илередер турар. Республиканын чыскаалын эге олуруларын социализм чарыштын тил-лекчилер элөөн. Тууду ма-териалдарын үдүргүлөдөрү бүдүргүлөдөрүн мурвачык ортамын «Тыва дугу-гу» комбинатты илчилер-ниң арынарында күш-ажыл-чы өөрүшкү чайлаан. Бирги кварталда болгаш апрельде коллектив чедикшилерин амылгээр. СЭКП-ин XXIV съездинин шийтирлерин амылгээр күш-ажылдың бүдүргүлөдөрү бешкээр, улам эки амылгээр-ына ак-доурукчулар бую-редит. Ол дугайын Май 1-ини демонстрация база катап башкылаан.

Ак-Доурактың тууду-жар-лары байырлаа мурвууну со-циализм чарыкына үр-түтүлгөдөрү амылгээр, илжипер-техник амыл күтүскөн. Мөңгө-Назын Димитровун, Давыдарын Ка-лаар-оолдун удурткамын бри-гадалар эки амылдан, хой са-ныг тууду-жарларын колонна-мын баштап чоразы...

Хову-Аксы

Тайга элөөнде чурумалдыг чөдө металлургия сууруна Май 1-ини чыскаалы күш-ажыл чедикшилериниң байыралы болган.

Хову-Аксының бөдүн метал-лургияга чоокта чаа ча-зактын бешкээр шайналарын тымыкан. Ажыл-шты ы-чаар үчүлшөөн халык кыл-дан алзын, ап үдө кол ай-тырыгы — комбинаттың тө-лөдөдүн күтүзү дөргөсүн шийгөдди алзын хову-ак-сыкылар шийтирлер.

Техникти дөшкөгөн улам шөлдөдө, амылду шу-луударынын чаа араларын амылгээр талазы-биле элээн чүдүлгөдөр кылган. Ычангаш «Тыва кобальт» комбинат апрельде продукция бүдүргөн мурвукуулаан көвүдөткөн. Металлургиянын чыскаалы амылгээр эрген Күш-ажылдың

адыштык оңмас чечээ-дир. Оол-дар, урутар артында-ла пар-тияны болгаш чазактын удуртукчуларынын чуртка-рын, чадик кымыл тукчула-рын, өң-баазын чедиктери тутуулаан.

Ак-Доурак

Чалым назынның хоорай улам амылгээр, аян кирген. Байырал-даа көргө кымыл туктар холбонгон, чашты, тургүзүкчү күш-ажылды, тай-бынын алган-бөргөсүн лозун-нар, кийтирлар салым-сет-кади көдүрүп турган.

Май 1-ини эртин. Кудум-чуларын өң-баазын шарлар, чөткөдөр, лозун, транспорт туткан чаштар, өөреникчилер, амылгээр, амылгээр, ал-бан-хаакчылар долган. Кийи бүдүргөн байыралдың чыс-каалына киришкен-биле коллективтериниң турар че-ринче далажышкан.

Эртенниң 10 шак, Шөв-гаш кеттиген, шилдек дур-сунуң күш-культура чур-көштүзү чаа шийгөсүннел-лери кылбышаа, демин башып эркен. ДОСААФ-тын мотоциклчилериниң соо дая-ры айырап чедиктер туткан өөреникчилерин колонна-ларын ас-кежиктиг чаш назы дашып чуртунга, Ком-мунист партияга өөрүч-тетирептиг өстөрүн бижээ транспорттарыны бешкээр келер, башып эркен.

Хоорайны профтехучи-лел амыл тууду-жар бе-леткээр. Кызылдың кол баа-зын амылгээр чөдө чозо-та чаа «Хуулуудуң дө-дө» ордө-биле шайнакка шөлдөдөрү бригадир 3. Салчан чаа ону дооскан. Училищениң амыл сургуу-дарынын колонналарын кийи күш-ажылдың илгел-дөдөрү куралчылар бар дө-рүшкө бөдүрүп бижылар.

Ажылчы чоннарнын чыс-каалынын эге олуруларын социализм чарыштын тил-лекчилер элөөн. Тууду ма-териалдарын үдүргүлөдөрү бүдүргүлөдөрүн мурвачык ортамын «Тыва дугу-гу» комбинатты илчилер-ниң арынарында күш-ажыл-чы өөрүшкү чайлаан. Бирги кварталда болгаш апрельде коллектив чедикшилерин амылгээр. СЭКП-ин XXIV съездинин шийтирлерин амылгээр күш-ажылдың бүдүргүлөдөрү бешкээр, улам эки амылгээр-ына ак-доурукчулар бую-редит. Ол дугайын Май 1-ини демонстрация база катап башкылаан.

Ак-Доурактың тууду-жар-лары байырлаа мурвууну со-циализм чарыкына үр-түтүлгөдөрү амылгээр, илжипер-техник амыл күтүскөн. Мөңгө-Назын Димитровун, Давыдарын Ка-лаар-оолдун удурткамын бри-гадалар эки амылдан, хой са-ныг тууду-жарларын колонна-мын баштап чоразы...

Чадана

Чөөн-Хемчик районун амыл-шчылары частын ба-йыралы — Майын бири күш-ажыл чедикшилерин байыралдың-биле дем-деген эрттирген.

Дүүн эртенниң он шак чоокшудан кылган. Чадана-нын дажылары, тууду-жар-лары, албан-хаакчылары болгаш өөреникчилер наас-шын кеттиген, омаа-хөгүл Совет Эвилдешкен Коммунист партиямын болгаш Совет чазактын удуртукчуларын портреттерин, лозуннар, транспорттарыны туту-лаан чыскаал болуп шөлдө чыгып келген.

Кийи бүрүзүн арына-рында омаа хүдүмчүлүгү, те-тиллиде өөрүшкү. Ындыг бол-бас аржак. Совет улус сес-ки беш чылды чедикшилерин дөш дооскан, тоску беш чыл-ды баштайгы кварталын күш-ажыл бешкээр көргүзү-лөдөр эгелен. Ову районун эркен беш чыл дүргүзүлгө амыл-агы болгаш күлүлгө тургузушкунда кылганын амыл-хөргөдөр хөргөдөр турар.

Чадананын хөмүр-дэп разрезиниң, № 463 механиз-маттыгына көжү чорур ко-

Кызыл Тук ордениниң ады-лечкин прохорчик А. Т. Ша-дриниң удуртка бригадалы, шайычылар А. Зейбел, В. Димитриев, Н. Моторин, Г. Лазарев, П. Семешкин, К. Оюн болгаш өскөлөр-даа алган.

Суурун бот-тымыгы уран чүзү коллективтерин байыр-лаа белегенин концертте-ге, спорт оюнуна, куль-тура массалыг хөмчөгөргө хову-аксыкылар киришкен.

Кызыл Мажалык

Барын-Хемчик районун төвү Кызыл-Мажалык сууру Май 1-де байыралдыг шийи-кирген.

Эртенниң он шак, СЭКП райкомунуң бири секретары эш Чернов байыралдыг ми-тингины амылгээр, райкүс-төс дөргөс эш Амырбикте сөс берген. Районун амыл-гээр амылгээр бешкээр политиктиг болгаш күш-ажылчы көдү-рүшкү-биле амылгээр, тос-ку беш чылдың баштайгы кварталында чамдык өөрү-чү күш-ажылчы көргүзүлгө-дөрү болганын мурвачык кол-лективтерин болгаш тус-тус мурвачыларын көвүдөткөн ол демдеген. «Бардым совхозтун хойжылары Баян Биче-оол, Ооржак Күрсөд олар кадарган кодан хойла-ры менди хур кыш амыр-гыч, төртүр чүс хойга омаа-гыч 100 хураганы алган.

«Шөкпөр» совхозтун дур-жулгыл механизатору Куу-лар Уааш-оол шык башы-рымчылында ол шайыкын амылгээр, районда чашы иштин маалыры болуп турар. Ак-Доурак хоорайның, сес чыл шайыкын башкымын Валентина Лагутина өө-рөдө-кижизилдештиг амыл-га эки түннелдерин чедип ап, шайыларан. «Совхозтехник» каттыжымчылыгы, Ак-До-урактың автортспорт бүдү-ргүлөдөрү болгаш амылгээр хандырылган комбинаттары-нын коллективтери эки күш-ажылчы көргүзүлгөдөр чед-лип алган. Рудникте Ооржак Шөвөр-оолдун, «Тыва көдө тууду» трестин Кызыл-Мажалык участкада Мөңгө-Назын Димитровун бригадалары Май 1-ини күш-ажылчы белек биле уткаан.

Чадана

Чөөн-Хемчик районун амыл-шчылары частын ба-йыралы — Майын бири күш-ажыл чедикшилерин байыралдың-биле дем-деген эрттирген.

Дүүн эртенниң он шак чоокшудан кылган. Чадана-нын дажылары, тууду-жар-лары, албан-хаакчылары болгаш өөреникчилер наас-шын кеттиген, омаа-хөгүл Совет Эвилдешкен Коммунист партиямын болгаш Совет чазактын удуртукчуларын портреттерин, лозуннар, транспорттарыны туту-лаан чыскаал болуп шөлдө чыгып келген.

Кийи бүрүзүн арына-рында омаа хүдүмчүлүгү, те-тиллиде өөрүшкү. Ындыг бол-бас аржак. Совет улус сес-ки беш чылды чедикшилерин дөш дооскан, тоску беш чыл-ды баштайгы кварталын күш-ажыл бешкээр көргүзү-лөдөр эгелен. Ову районун эркен беш чыл дүргүзүлгө амыл-агы болгаш күлүлгө тургузушкунда кылганын амыл-хөргөдөр хөргөдөр турар.

Чадананын хөмүр-дэп разрезиниң, № 463 механиз-маттыгына көжү чорур ко-

лоннамын, амыл амыл-агы чөдөдүн болгаш өскө-даа кол-лективтерин күш-ажыл чедикшилерин хойгө бидна-гыр. Оон амыл-шчылары бо чылдың бири кварталынын планын оналганын амыл күтүскөн. Тоску беш чыл даштаан долдур болгаш азыр боттадыларында бүзү-релли.

Районун чөд болганга спортчу маргалдаар, кон-церттер болгулаан.

Шагаан Арыг

Бүгү делегийн амылчы чоннарынын эл-сепкил кат-тыгыртылганын хуу — Майын бири күш-ажыл байы-ралы Вау-Хем районун амылчы чову калбаа-биле демдеген эрттирген.

Хоорайга, колхоз, совхозтар төртөргө Май 1-ини байыр-лаан уткаан хуулар бол-гулаан. Шагаан-Арыг хоорай-га болган партия, совет бол-гаш хөй-янтти төлөдөдөрү-ниң дугайына Май бири-ниң дугайында мектепке бай-райкусоомун дарааы К. А. Матвеев-оол кылган.

Май 1-де Шагаан-Арыг хоорайга хөй кийи киришкен-биле чыскаал болган.

Күш-ажылдың болгаш частын байыралынын хуу-ра-йонун амыл-шчылары беш-эс чедикшилерин утка-ан. Бо хүндегери тоску беш чылдың баштайгы чымыл-ганын чаага дүжүдү өстүрүп амыл дөш районун хууларында чашы хову амылгээр шай-нарыг чорудар дөш дем-сег чоруп турар. Механиз-матор байырлаа хууи шө-лдөге амылгээр эрттирген. Ол болза партия болгаш чазак-тын салган ооруларын амылгээр ботта-ндыр дөш демсегдир өскү хө-рөчүн болуп.

Шагаан-Арыг хоорайга бол-гаш сууруларга спортчу мар-галдаар, амылчы чонун массалыг селгүстөөшкүн болган.

Туран

Бо өөрүшкүлүгү хуу-де хоорайнын чурткы-лары В. И. Ленинниң турас-талымына чыгып, анаа Май бири байыралына. Ажыл-чы-чонун чыскаалы чачыл. Бүдүрүлгөдөрү спортчулар болгаш школа-лар амылгээр.

Бирги кварталда социализм чарыштын тилекчилер «Тыва көдө тууду» трестин Туранда амылгээр учас-тогуун амылчыларын чыс-каалды бажында, чаалап ал-ган Кызыл тутун чоразар-дыг хөдөдөдөр алган ба-зын эркен. Олардан дудак чок болган амылгээр ханды-рында чериниң коллектив, «Кызыл тараачы» колхозтун амыл-шчылары, органи-зацияларын амылгээр, ал-бан-хаакчылары удуз көдү-рүшкүлүгү, күтүскөн үдө-зинге өөрү, Коммунист партияга, Совет чазакка ал-дарын йөргөш, эртин турган.

Эрзин

Тоску беш чылдың бири-ги чамын районун амыл-шчылары багай эсег үр-түлгө-биле уткуу турарын уткула хууларына СЭКП райкомунуң секретары эш Т. Тондун илеткөн.

Май Бириниң хуулу чыс-каалганаарын өөрүшкү бири элчеге малчына-ры адына болуп, оларын мактаан лозун кийилер,

динимтиг адыш чыскаал-чы-ны Эркин сууруна чыгыла-ны турган.

Байырыг митинг болгаш чыскаал соода чоннуң амыл-шчылары хуу талазы-биле маргалдаа болган. Кө-рүктүлөр амыл-ады уру-ларын чадаг-терге-биле ча-рынын озаа соогуураан.

Районун чөд болганга спортчу маргалдаар, кон-церттер болгулаан.

Бай-Хаак

Чыскаалганаарын бири олуруда социализм чарыштын тилекчилерин амыл-шчыларын илжипер-техник амылгээр, оларын аразында боттарынын амыл-гээрлерин, таанып-көрүш-терин таппы, таандыкылар олар-га Май бирин байырын чедир-ип, партиянын төлөдүрү шийтирлерин шайычты амыл-биле башкыларын база катап күзөдөр.

Байырыг чыскаалга ки-ришкенерин ужу-кыдым көзүлбөс.

Он үдө хову туралганын, бригадаларга кыска митинг-лер болуп, тоску беш чыл-дың бири чазында бешкээр дүрүшкүлүгү, шайырыг амылгээр болгаш база катап көргүзөр бис — деп, тара-жылар алааш, тараа чашты-рым, ачыс аңдарын кириш-кен.

Байырал хуулу спортчу көргүзүлгө, ыр-шор, хөг-жүм-музыка стадионнарга, куу-тура бакшынарга, клубтарга чачыланган, бай-ырал дүгө чедир үргүлү-дөө.

Сарыг-Сеп

Майның бүдүзүлгү күш-ажылчы амыл-шчыларын түннө-байырыг хуула СЭКП рай-комунуң илги секретары эш Серодор илеткел кылган.

Майнын бирде район тө-вүгө митинг болган. Чыс-каалганаарга СЭКП райкомунуң бири секретары Н. Фе-доров, «Октябрьның 14 чылы» колхозтун партия органи-зациянын секретары Л. Лос-кутов болгаш өскөлөр-даа бай-ыр чедир, чүве чутаалаан.

ады, адын хол, сүт омонукте-ринге, хүреш болгаш өскө-даа маргалдаар-биле ол хү-и эркен.

— Районун тарааныларын чашты, тайбын байырын ховуларга шийтирларгай күш-ажыл-биле эрттиргенер. «Тилекте» колхозтун меха-низматорларын бөгүгө чедир 2000 гектар шөлдө тарааны чашкан — деп, өөрүчүт ме-дээ Каа-Хемден келген.

Ажыл-ш байырал-биле мичээр дүжүп эртен.

Тээли

Район төвүнүң кудумчула-ры, байыны сорук кийи-риниң лозуннар, кызыл тук-тар-биле шийетинген. Сууру-нуң чурткычылар байырал шийи кийи кеттиркенер. Марксизм, Энгельсизм, Лени-низм болган Коммунист партиянын болган. Совет чазактын удуртукчуларын портреттерин, транспорттары-ларын тутуулаан чыскаал бо-луп чөргө ыры-шорлут, кат-ки-хөгүл чоруп турган.

Эртенниң 10 шакта СЭКП райкомунуң болгаш райкүс-комунуң бажыны чымыла амылчы чонун митингиз амылгыткан. Анаа СЭКП рай-комунуң бири секретары А. А. Салчан, райкүскомунуң дарааы Р. С. Хувай-оол бол-гаш өскөлөр-даа чымылгана-га Май бирин байырын чедир-ип, чүве чутаалаан.

Районун амыл-шчылары тоску беш чылдың бири чы-лы эки эгелен, бири квар-талын, кутууге эл, сүт са-дарын планын амылгээр чур-дөдөр, партиянын XXIV съез-дини күш-ажыл чедикши-лерин амылгээр кылган. Ылангыя «Тээли» совхозтун малчы-нары чедикшилерин болгаш СЭКП райкомунуң болгаш райкүскомунуң шийтир Кы-зыл тутун чалаан алган.

Тээли сууруга болуп эркен амылчы чонун чыскаал районун илчилер мурву-да салдыган ооруларын күт-сөдөргө долу шийтир-лин көртүскөн.

Республиканың Хаңдага-ты, Мугур-Аксы, Самгалда-ты, Тоора-Хем болгаш өскө-даа сууруларга Май бириниң демонстрация, азы-бүрү спортчу маргалдаар болгаш амылчы чонун массалыг селгүстөөшкүн болгулаан.

Кызылга Май 1-де амылчы чоннарның чыскаалы. А. Мельниковтун фотолары.

Ш Ы Н

A black and white photograph showing a group of men, including a man in a suit on the left, standing together and holding a large flag. The flag features a portrait of a man, likely a political leader. The men are smiling and looking towards the camera.

боланда мал малданыннан
болган чаксы туралыгыга
беткез жыйын кып алынып-
нынни бадыткап турар. Эрт-
кен үй айларга күнүгө э-
сактары 108 хуу, күтү—158,9
хуу күтүктөнүн хере ба-
мачыгарын күтүгө асындар.

Амгы сорулга болза чаксы
таралыгын кыска хуусала
агротехникте бекид дейне-
ге доозасы, малдыгын сал
нынн өстүрүп, ооң продуктү-
туун бедилери болур — деп,
колхозтук оралачы даяргасы
нй Хопоничи болудуң хара-
ны сөзүгө чыгаалары.

ЧҮГҮНКА: РСФСР-нн Мин-
истрлер Чувалдыгын бол-
дун ВДСС-тиң ишчилер
Кызыл күтүгү тыным турга-
нымың үзсн.

О. ОХЕМЧИК,
Фото автору.

ДАН
«Дириг амьтланнаар дэлсэгүй»
н турган бис». Уран-челес та-
поновтур шүүү. 14.20—Штра-
ДАН
ни кино.
ДАН
Кемантеринц телевизорт «13
таалай» баштайг ССЭЗ чөлөө-
Тол «Детамо» сэдлүүлэпал-
пер. 21.45—«Волгаын сууга-
мил». Репортаж 22.05—«Буу-
якыновон баштайгы көргүзү-
ужуржымла».

С. ШАРАВИИ.

ЧАПЫ КИНОТЕАТР:
«Ашык Богачтыктан түргөлдө-
дөр». 16.20, 18.10, 20.00 ша-
тарда.

АГААР

Бөгү республикага көчүп
турар бузутулгун, ошаа өс-
көнүшүмүн чок агаар болур.
Барымы чүктөн хаттын дүгүн-
и секундасы 5—10 метр.
Агаарыны температурасы
агагыл чертерте 10—15, ар-
наышырына ортуума-быле
15—20 градус чыгыл болур.
Кымыла база-ла ошаа өскө-
рилге чок агаар болур. Хат-
тын дүгүни секундасы 5—10
метр. Найымсылаа бөгүн
15—20 градус чымыр.

ИДАН СОГУНАНЫ САДЫП
АР!

ар амданыгы-даа болза дыка
идан ошу чүд-бүрү аш-чөм-

да Тываны ном үндүрөр зериния республика типография

ТЫВА АССР-ийн Министрлер, Чөвүүлэлтийн газар

Солун неделяда
6 катар учур